

Onderwerp: Van inwoner naar raadsagenda, inwonersagendering en inwonersinitiatief in Overbetuwe

Ons kenmerk: 2023-006383

Nummer.

Elst,

AAN DE RAAD

1. Voorstel

Stel de verordening ‘Van inwoner naar raadsagenda; inwonersagendering en inwonersinitiatief in Overbetuwe’ vast.

2. Inleiding

De verordening burgerinitiatief dateert uit 2003.

Er is de afgelopen (bijna) 20 jaar weinig veranderd op het gebied van het burgerinitiatief, in ieder geval op papier. De meest recente modelverordening van de VNG dateert uit 2008 en de meeste gemeentelijke verordeningen zijn conform dit model.

Wat sommige gemeenten hebben toegevoegd aan de standaard verordening is naast het burgerinitiatief (waarbij een compleet voorstel ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd) ook de burgeragendering (waarbij een onderwerp ter bespreking kan worden geagendeerd voor een commissiebehandeling, wat in Overbetuwe een Rondetafelgesprek zou kunnen zijn.)

Op 20-12-2022 is door de voorzitter van de raad de vraag voorgelegd aan de deelnemers van het Rondetafelgesprek of er behoefte is aan een toevoeging van het onderwerp burgeragendering aan de verordening. Vragen en opmerkingen uit deze voorronde zijn in dit raadsvoorstel verwerkt.

3. Doel en beoogd effect

Doel van het voorstel is om de drempel voor inwoners te verlagen om hun ideeën of plannen voor te leggen aan de raad. De raad kan zo beter invulling geven aan zijn volksvertegenwoordigende rol.

4. Argumenten

1. Naast inwonersparticipatie (waar de overheid inwoners betreft bij een voorstel of plan) bestaat er ook overheidsparticipatie (waar inwoners de overheid betrekken bij een voorstel of plan). Dit zijn twee verschillende vormen van participatie. Om de raad te betrekken is er voor inwoners op dit moment het raadspreekuur en het burgerinitiatief als instrument beschikbaar. Een burgerinitiatief, of (zoals in de nieuwe verordening genoemd:) inwonersinitiatief, vraagt aan inwoners een compleet uitgewerkt plan en 100 ondertekenaars. Daarmee is de drempel vrij hoog om iets naar de raad te brengen. De drempel om een verzoek tot inwonersagendering in te leveren is lager dan die voor een inwonersinitiatief,

omdat dit minder tijd en kennis en minder handtekeningen (namelijk 40) vereist. Dat is het voordeel voor de inwoners en daarmee ook voor de raad, als inwoners de raad makkelijker kunnen bereiken.

2. De gemeente Utrecht heeft burgeragendering in 2018 aan de mogelijkheden voor overheidsparticipatie toegevoegd. Dit is in 2020 geëvalueerd. In april 2021 heeft het presidium van de raad van Utrecht een raadsvoorstel naar de raad gestuurd waarin werd geconcludeerd dat 'Ter uitvoering van de evaluatie zijn de raadsleden gevraagd te reflecteren op de huidige verordening en de werking ervan. Hieruit volgt dat de instrumenten tot op heden nog relatief weinig zijn gebruikt en met name verzoeken zijn ingediend door burgers die de raad sowieso al weten te vinden, de instrumenten zelf moeten zeker behouden blijven. Het wordt als zeer waardevol gezien dat burgers ook op deze manier in contact kunnen komen met de raad.'

5. Kanttekeningen en risico's

1. Inwonersagenderingen kunnen extra druk gaan geven op de soms toch al volle agenda's van de voorrondes. Het presidium zal in dat geval beslissingen over de agenda's moeten nemen waar wellicht niet iedereen zich in kan vinden.
2. Begeleiden van inwoners bij het indienen van een burgeragendering vergt tijd en inzet van de griffie en de ambtelijke organisatie. De werkdruk van de griffie is hoog en in de huidige bezetting is weinig tot geen ruimte voor extra, grote, structurele taken. In Utrecht zijn er per jaar 6 burgerinitiatieven en burgeragenderingen. (zie site <http://raadslid46.utrechtanders.nl/>). De gemeente Utrecht is 0.89 fte per jaar kwijt aan de begeleiding daarvan. In Overbetuwe hebben we er geen ervaring mee.
3. Het recht van burgerinitiatief is er al vanaf 2003, maar er is in onze gemeente nauwelijks gebruik van gemaakt. Dit kan komen door de hoge drempel van het moeten leveren van een uitgewerkt plan en 100 handtekeningen, maar is mogelijk ook te wijten aan de minimale communicatie hierover. Dit is niet onderzocht. De verordening is wel te vinden op de website van de raad (https://www.raadoverbetuwe.nl/Politieke_avond/Inspreken_en_meespreken) en in het verleden zijn er papieren flyers geweest. De communicatie zal nu breder worden ingezet (zie paragraaf communicatie).
4. Het risico dat een inwoner met een plan aanklopt bij de griffie dat niet voldoet aan de regels van het indienen van een verzoek is altijd aanwezig. Daarom is het belangrijk in de communicatie aan te geven wat de voorwaarden zijn en vooral dat men bij de griffie kan aankloppen voor hulp.

6. Financiën

Over financiën van de uitvoering van inwonersinitiatieven en inwonersagendering besluit de raad per aanvraag. De begeleiding van een initiatief of agendering zal wel ondersteuning van de griffie en de ambtelijke organisatie vragen. Als we uitgaan van de gemeente Utrecht is dat 0,15 fte per indiening.

7. Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen betrekking op duurzaamheid

8. Vervolg

Planning

Het raadsbesluit zal worden gepubliceerd op www.overheid.nl. De dag daarna treedt de verordening in werking. Zo snel mogelijk na het raadsbesluit wordt de benodigde informatie op de website gezet en wordt er over gecommuniceerd.

Communicatie

- De verordening wordt gepubliceerd op overheid.nl.
- Op het raads gedeelte van de gemeentelijke website wordt informatie geplaatst over inwonersinitiatief en inwonersagendering.
- Via de social media kanalen van de raad en de raadsinformatiebrief zullen deze mogelijkheden onder de aandacht worden gebracht.
- Via het intranet van de gemeente zal de ambtelijke organisatie geïnformeerd worden, zodat zij inwoners hierover kunnen vertellen.
- Wijk- en dorpsraden zullen geïnformeerd worden, zodat zij inwoners die bij hen aankloppen kunnen doorverwijzen.
- Ook raads- en burgerleden kunnen inwoners informeren over de mogelijkheden tot overheidsparticipatie, o.a. door het reposten van de berichten van de raad op social media.
- Aangezien inwoners vanaf 12 jaar een verzoek kunnen indienen, kunnen de mogelijkheden ook onder de aandacht gebracht worden tijdens de jaarlijkse bezoeken van de middelbare scholieren aan het gemeentehuis.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

Dit hele raadsvoorstel gaat over de mogelijkheden tot overheidsparticipatie.

Evaluatie

2 jaar nadat de verordening in werking is getreden wordt deze geëvalueerd, inclusief een opsomming van de ingediende initiatieven en agenderingen en de ambtelijke capaciteit die dat gekost heeft.

De voorzitter van de raad,

R.P. Hoytink-Roubos

9. Relevante stukken

1. Verschillen met vorige versie
2. Informatiememo voor het seniorenconvent over burgerinitiatief
3. Verordening burgerinitiatief Overbetuwe 2003
4. VNG Model Bepalingen Burgerinitiatief
5. Verordening op de burgeragendering en het burgerinitiatief gemeenteraad Utrecht
6. Formulier inwonersagendering.
7. Formulier inwonersinitiatief
8. Raadsbesluit 'Verordening Van inwoner naar raadsagenda'

Portefeuillehouder: Burgemeester Patricia Hoytink-Roubos

De behandelend ambtenaar is Dorien van der Kamp. Technische vragen dienen uiterlijk donderdagmorgen om 08:00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl